

JUDEȚUL OLT
CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI OBOGA
Sat Oboga, Comuna Oboga Str.Principala, nr.238, CIF 4491253
Web: www.primariaoboga.ro, e-mail: primariaoboga@yahoo.com, tel-fax
0249 450 129,

H O T A R A R E

Referitor la: **privind aprobarea Planului de asistență medicală comunitară
pentru anul 2025**

- Referatul de aprobare al proiectului de hotărâre înregistrat cu nr.33. din.06.02.2025;
 - Raportul de specialitate al asistentului social cadrul aparatului de specialitate al Primarului comunei Oboga , înregistrat cu nr.31../06.02..2025;
 - Proiectul de hotarare nr.32.din.06.02.2025 privind aprobarea Planului de asistenta medicala comunitara pentru anul 2025
 - Avizul comisiilor de specialitate nr.45.din.10.02.2025 privind aprobarea Planului de asistenta medicala comunitara pentru anul 2025;
 - Planul de asistență medical comunitară pentru anul 2025 întocmit de către asistentul social din cadrul aparatului de specialitate al comunei Oboga;
 - Adresa Direcției de Sănătate Publică a Județului Olt nr.1659/.04.02.2025, înregistrată la sediul Primăriei comunei Oboga sub nr.28../06.02.2025;
 - Prevederile O.U.G. nr.18/2017 privind asistența medicală comunitară, cu modificările și completările ulterioare;
 - Prevederile H.G. nr.1028/2014 privind strategia de sănătate 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare;
 - Prevederile H.G. nr.324/2019 pentru aprobarea Normelor privind organizarea, funcționarea și finanțarea activității de asistență medicală comunitară, cu modificările și completările ulterioare;
- În temeiul dispozițiilor art.129 alin.(2) lit.d) coroborat cu dispozițiile alin.(7) lit.b) și alin.(14), art.139 alin.(1), art.196 alin.(1) lit.a), art.240 și art.243 alin.(1) lit.a) din O.U.G. nr.57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI OBOGA,adopta prezenta :

H O T A R A R E:

Art.1 Se aprobă planul de asistență medicală comunitară pentru anul 2025, conform anexei care face integrantă din prezentul act administrativ.

Art.2 Se mandatează asistentul social si asistentele medicale comunitare din cadrul aparatului de specialitate al Primarului comunei Oboga, cu ducerea la îndeplinire a prezentului act administrativ.

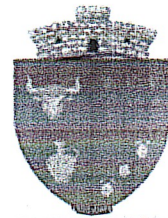
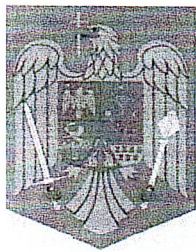
Art.3 Secretarul General al comunei Oboga va comunica prezenta hotărâre asistentilor comunitari în vederea ducerii la îndeplinire, Primarului comunei Oboga, Instituției Prefectului – Județul Olt pentru controlul și verificarea legalității, și o va afișa în locuri publice pentru a fi adusă la cunoștința cetățenilor comunei.

Nr.4.din.14.02.2025

**PRESEDINTE
MUNTEANU FLORIN**

**CONTRASMNEAZA
SECRETAR GENERAL
Laurentiu METE**

JUDEȚUL OLT
CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI OBOGA
Sat Oboga, Comuna Oboga Str.Principala, nr.238, CIF 4491253
Web: www.primariaoboga.ro, e-mail: primariaoboga@yahoo.com, tel-fax
0249 450 129,

NR. CONSILIERI ÎN FUNCȚIE	NR. CONSILIERI PREZENȚI	NR. VOTURI PENTRU	NR. VOTURI ÎMPOTRIVĂ	NR. ABȚINERI
11	11	11	0	0

PROCEDURI OBLIGATORII ULTERIOARE ADOPTĂRII HOTĂRĂRII CONSILIULUI LOCAL NR.4 ./14.02.2025.

Nr. crt.	Operațiuni efectuate	Data ZZ/LL/AN	Semnătura persoanei responsabile să efectueze procedura
0	1	2	3
1	Adoptarea hotărârii ¹⁾ s-a făcut cu majoritate simplă ☐ absolută ☐ calificată ²⁾	14.02.2025	
2	Comunicarea către primar ²⁾	14.02.2025	
3	Comunicarea către prefectul județului ³⁾	14.02.2025	
4	Aducerea la cunostință publică ⁴⁾⁺⁵⁾	20.02.2025	
5	Comunicarea, numai în cazul celei cu caracter individual ⁴⁾⁺⁵⁾		
6	Hotărârea devine obligatorie ⁶⁾ sau produce efecte juridice ⁷⁾ , după caz		

PLAN DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ COMUNITARĂ PENTRU ANUL 2025

ASISTENȚĂ MEDICALĂ COMUNITARĂ

a) Misiunea asistentei medicale comunitare este facilitarea și îmbunătățirea accesului populației și, în special, al grupurilor vulnerabile, inclusiv a celor de etnie roma, la servicii de sănătate, integrate la nivelul comunității cu serviciile sociale și educaționale.

Asistența medicală comunitară cuprinde ansamblul de programe, servicii de sănătate și acțiuni de sănătate publică furnizate la nivelul comunității ce se realizează pe baza nevoilor medico-sociale identificate prin catagrafia populației aparținând grupurilor vulnerabile din comunități, fiind în concordanță cu politicile și strategiile guvernamentale, precum și cu cele ale autorităților administrației publice locale.

b) Scopul asistentei medicale comunitare constă în îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin asigurarea echitabilă a accesului la servicii de sănătate a tuturor persoanelor din fiecare comunitate, indiferent de statutul socio-economic, nivelul de educație, amplasarea acesteia în mediul rural sau urban sau de distanță față de furnizorul de servicii medicale.

c) Principalele obiective ale asistentei medicale comunitare sunt următoarele: identificarea activă, în colaborare cu serviciul public de asistență socială, a problemelor medico-sociale ale comunității și, în special, ale persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;

- facilitarea accesului populației, în special al persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, la servicii de sănătate și sociale;
- promovarea unor atitudini și comportamente favorabile unui stil de viață sănătos, inclusiv prin acțiuni de educație pentru sănătate în comunitate;
- participarea la implementarea de programe, proiecte, acțiuni și intervenții de sănătate publică adaptate nevoilor comunității, în special persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;
- furnizarea de servicii de sănătate în limita competențelor profesionale legale ale personalului cu atribuții în domeniu.

d) Legislație aplicabilă:

- Ordonanța de Urgență Nr. 18/2017 privind asistența medicală comunitară
- Strategia națională de sănătate 2014-2020, aprobată prin Hotararea Guvernului nr.1.028/2014,
- H.G. nr. 324/2019 pentru aprobarea Normelor privind organizarea, funcționarea și finanțarea activității de asistență medicală comunitară.

1. ACTIVITĂȚI:

Activitățile desfășurate în domeniul asistentei medicale comunitare de către persoanele care au atribuții legale în acest domeniu, în vederea realizării obiectivelor, sunt următoarele:

a) identificarea în cadrul comunității a persoanelor și a grupurilor vulnerabile din punct de vedere medical, social sau al sărăciei, respectiv a factorilor de risc pentru sănătatea acestora și evaluarea, respectiv determinarea nevoilor de servicii de sănătate ale acestora;

b) desfășurarea de programe și acțiuni destinate protejării sănătății, promovării sănătății și în direct legătură cu determinanți ai stării de sănătate, respectiv stil de viață, condiții de mediu fizic și social, acces la servicii de sănătate și efectuarea de activități de educație pentru sănătate în vederea adoptării unui stil de viață sănătos;

- c) furnizarea de servicii de profilaxie primară și secundară către membrii comunității, sub îndrumarea medicului de familie, în special către persoanele aparținând grupurilor vulnerabile din punct de vedere medical sau social;
- d) participarea la desfășurarea diferitelor acțiuni colective de pe teritoriul comunității: vaccinări, programe de screening populațional și implementarea programelor naționale de sănătate, inclusiv mobilizarea populației pentru participarea la programele de vaccinări și controalele medicale profilactice;
- e) semnalarea medicului de familie a cazurilor suspecte de boli transmisibile constatate cu ocazia activităților în teren și participarea la aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a eventualelor focare de infecții;
- f) identificarea persoanelor neînscrise pe listele medicilor de familie și transmiterea informațiilor despre acestea către medicul de familie, cu precădere a copiilor și a gravidelor, în scopul obținerii calității de asigurat de sănătate și a asigurării accesului acestora la servicii medicale;
- g) supravegherea în mod activ a stării de sănătate a sugarului și a copilului mic și promovarea alăptării și practicilor corecte de nutriție; efectuarea de vizite la domiciliul sugarilor cu risc medical sau social și urmărirea aplicării măsurilor terapeutice recomandate de medic;
- h) identificarea, urmărirea și supravegherea medicală a gravidelor cu risc medical sau social în colaborare cu medicul de familie și cu asistenta medicală a acestuia, prin efectuarea de vizite periodice la domiciliul gravidelor și al lăuzelor;
- i) identificarea femeilor de vârstă fertilă vulnerabile din punct de vedere medical, social sau al sărăciei și informarea acestora despre serviciile de planificare familială și contracepție, precum și asigurarea suportului de a accesa aceste servicii;
- j) monitorizarea și supravegherea în mod activ a bolnavilor din evidența specială, respectiv evidența privind tuberculoza, HIV/SIDA, boli rare, prematuri, anemici, persoane cu tulburări mintale și de comportament, consumatori de substanțe psihotrope, alte categorii de persoane supuse riscului sau înscrise în registre și evidențe speciale;
- k) efectuarea de vizite la domiciliu pentru asistența medicală a pacientului cronic sau în stare de dependență și a vârstnicului, în special a vârstnicului singur complementar asistenței medicale primare, secundare și terțiare;
- l) consilierea medicală și socială, în limita competențelor profesionale legale;
- m) furnizarea de servicii de asistență medicală de urgență în limita competențelor profesionale legale;
- n) direcționarea persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile către serviciile medicale și sociale și monitorizarea accesului acestora;
- o) organizarea și desfășurarea de acțiuni în comun cu serviciile sociale din primărie și personal din alte structuri de la nivel local sau județean, în cazul problemelor sociale care pot afecta starea de sănătate sau accesul la servicii medicale ale persoanei vulnerabile;
- p) identificarea și notificarea autorităților competente a cazurilor de violență domestică, a cazurilor de abuz, a persoanelor cu handicap, a altor situații care necesită intervenția altor servicii decât cele care sunt de competența asistenței medicale comunitare;
- q) colaborarea cu alte instituții și organizații, inclusiv cu organizații neguvernamentale pentru realizarea de programe, proiecte și acțiuni care se adresează persoanelor sau grupurilor vulnerabile din punct de vedere medical, economic sau social;
- r) alte activități, servicii și acțiuni de sănătate publică adaptate nevoilor specifice ale comunității și persoanelor din comunitate aparținând grupurilor vulnerabile;
- s) întocmirea evidențelor și documentelor utilizate în exercitarea activității, cu respectarea normelor eticii profesionale și păstrării confidențialității în exercitarea profesiei.

2. PERSONALUL:

Categoriile profesionale, care asigură îndeplinirea serviciilor și acordarea asistenței medicale comunitare la nivelul comunei OBOGA, au statutul de personal contractual încadrat cu contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată, în condițiile legii, beneficiind de drepturile și obligațiile ce decurg din această calitate.

Ocuparea posturilor de asistent medical comunitar și mediator sanitar se face în conformitate cu prevederile Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Condițiile specifice de ocupare a posturilor de mai sus sunt cele prevăzute în normele metodologice de aplicare a OUG nr. 18/2017, H.G. 324/2019.

2.1 ATRIBUȚII COMPETENTE:

2.1.1 (1) Pentru îndeplinirea activităților și furnizarea de servicii de asistență medicală comunitară, asistenții medicali comunitari au următoarele atribuții:

a) realizează catagrafia populației din colectivitatea locală din punct de vedere al determinanților stării de sănătate și identifică gospodăriile cu persoanele vulnerabile și/sau cu risc medico-social din cadrul comunității, cu prioritate copii, gravide, lăuze și femei de vârstă fertilă;

b) identifică persoanele neînscrise pe listele medicilor de familie și sprijină înscrierea acestora pe listele medicilor de familie;

c) semnalează medicului de familie persoanele vulnerabile din punct de vedere medical și social, care necesită acces la servicii de sănătate preventive sau curative și asigură sau facilitează accesul persoanelor care trăiesc în sărăcie sau excluziune socială la serviciile medicale necesare, conform competențelor profesionale;

d) participă în comunitățile în care activează la implementarea programelor naționale de sănătate precum și la implementarea programelor și acțiunilor de sănătate publică județene sau locale pe teritoriul colectivității locale, adresate cu precădere persoanelor vulnerabile din punct de vedere medical, social sau economic;

e) furnizează servicii de sănătate preventive și de promovare a comportamentelor favorabile sănătății copiilor, gravidelor și lăuzelor, cu precădere a celor provenind din familii sau grupuri vulnerabile, în limita competențelor profesionale;

f) furnizează servicii medicale de profilaxie primară, secundară și terțiară membrilor comunității, în special persoanelor care trăiesc în sărăcie sau excluziune socială, în limita competențelor profesionale;

g) informează, educă și conștientizează membrii colectivității locale cu privire la menținerea unui stil de viață sănătos și implementează sesiuni de educație pentru sănătate de grup, pentru promovarea unui stil de viață sănătos împreună cu personalul din cadrul serviciului de promovare a sănătății din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a comunai București, iar pentru aspectele ce țin de sănătatea mintală, împreună cu personalul din cadrul Centrelor de Sănătate Mintală;

h) administrează tratamente, în limita competențelor profesionale, conform prescripției medicului de familie sau a medicului specialist, cu respectarea procedurii de manipulare a deșeurilor medicale, respectiv depozitarea deșeurilor medicale rezultate din administrarea tratamentelor prescrise de medic;

i) anunță imediat medicul de familie sau serviciul județean de ambulanță, atunci când identifică în teren un membru al comunității aflat într-o stare medicală de urgență;

j) identifică persoanele, cu precădere copiii, diagnosticați cu boli pentru care se ține o evidență specială, respectiv TBC, prematuri, anemici, boli rare etc, și le îndrumă sau le însoțesc, după caz, la medicul de familie și/sau serviciile de sănătate de specialitate;

k) supraveghează în mod activ bolnavii din evidențele speciale -TBC, prematuri, anemici, boli rare etc - și participă la administrarea tratamentului strict supravegheat al acestora, în limita competențelor profesionale;

l) realizează managementul de caz în cazul bolnavilor cu boli rare, în limita competențelor profesionale, conform modelului de management de caz adoptat prin ordin al ministrului sănătății, în termen de 180 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri;

m) supraveghează tratamentul pacienților cu tuberculoză și participă la administrarea tratamentului strict supravegheat (DOT/TSS) al acestora, în limita competențelor profesionale;

n) pentru pacienții cu tulburări psihice contribuie la realizarea managementului de caz organizat de centrele de sănătate mintală din aria administrativ - teritorială, ca parte a echipei terapeutice, în limita competențelor; identifică persoanele cu eventuale afecțiuni psihice din aria administrativ - teritorială, le informează pe acestea precum și familiile acestora asupra serviciilor medicale specializate de sănătate mintală disponibile și monitorizează accesarea acestor servicii; notifică imediat serviciile de urgență (ambulanța, poliție) și centrul de sănătate mintală în situația în care identifică beneficiari aflați în situații de urgență psihiatrică; monitorizează pacienții obligați la tratament prin hotărâri ale instanțelor de judecată, potrivit prevederilor art. 109 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare și notifică centrele de sănătate mintală și organele de poliție locale și județene în legătură cu pacienții non-complianți;

o) identifică și notifică autorităților competente cazurile de violență domestică, cazurile de abuz, alte situații care necesită intervenția altor servicii decât cele care sunt de competența asistenței medicale comunitare;

p) participă la aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a eventualelor focare de infecții;

q) în localitățile fără medic de familie și/sau personal medical din cadrul asistenței medicale școlare efectuează triajul epidemiologic în unitățile școlare la solicitarea direcțiilor de sănătate publică județene și a comunai București, în limita competențelor profesionale;

r) identifică, evaluează și monitorizează riscurile de sănătate publică din comunitate și participă la monitorizarea intervenției și evaluarea impactului, din perspectiva medicală și a serviciilor de sănătate;

s) întocmește evidențele necesare și completează documentele utilizate în exercitarea atribuțiilor de serviciu, respectiv registre, fișe de planificare a vizitelor la domiciliu, alte documente necesare solicitate și conforme atribuțiilor specifice activităților desfășurate;

ș) elaborează raportările curente și rapoartele de activitate, în conformitate cu sistemul de raportare definit de Ministerul Sănătății și raportează activitatea în aplicația online AMCMSR.gov.ro, cu respectarea confidențialității datelor personale și a diagnosticului medical al beneficiarilor;

t) desfășoară activitatea în sistem integrat, prin aplicarea managementului de caz, cu ceilalți profesioniști din comunitate: asistentul social/tehnicianul în asistență socială, consilierul școlar și/sau mediatorul școlar, pentru gestionarea integrată a problemelor medico-socio-educative ale persoanelor vulnerabile și lucrează în echipă cu moașa și/sau mediatorul sanitar, acolo unde este cazul;

ț) participă la realizarea planului comun de intervenție al echipei comunitare integrate/ planului de servicii, conform legislației în vigoare, din perspectiva serviciilor de sănătate și coordonează implementarea intervențiilor integrate dacă prioritatea de intervenție este medicală și de acces la serviciile de sănătate; participă la monitorizarea intervenției și evaluarea impactului asupra beneficiarului, din perspectivă medicală și a serviciilor de sănătate;

u) colaborează cu alte instituții și organizații, inclusiv cu organizațiile neguvernamentale pentru realizarea de programe, proiecte și acțiuni care se adresează persoanelor sau grupurilor vulnerabile/aflate în risc din punct de vedere medical, economic sau social;

v) realizează alte activități, servicii și acțiuni de sănătate publică adaptate nevoilor specifice ale comunității și persoanelor din comunitate aparținând grupurilor vulnerabile/aflate în risc, în limita competențelor profesionale.

(2) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, asistenții medicali comunitari și moașele respectă normele eticii profesionale și asigură păstrarea confidențialității în exercitarea profesiei.

Art. 11. Asistenții medicali comunitari și moașele care desfășoară activitate în domeniul asistenței medicale comunitare au în fișa postului atribuțiile prevăzute în prezentele norme metodologice și alte competențe conform pregătirii profesionale.

2.2 MONITORIZAREA, EVALUAREA ȘI CONTROLUL ACTIVITĂȚII ASISTENȚEI MEDICALE COMUNITARE

Asistența medicală comunitară este coordonată tehnic și metodologic de către Ministerul Sănătății, prin structurile sale deconcentrate din teritoriu, respectiv direcțiile de sănătate publică județene în componența cărora se vor organiza compartimente de specialitate cu acest scop. Direcțiile de sănătate publică județene împreună cu autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de monitorizarea și evaluarea activității de asistență medicală comunitară și transmit lunar Ministerului Sănătății raportul privind activitatea desfășurată la nivel de județ.

Modalitatea de înregistrare și de raportare a serviciilor de asistență medicală comunitară către direcțiile de sănătate publică județene și către Unitatea de incluziune socială din cadrul Ministerului Sănătății este stabilită prin normele metodologice aprobate prin H.G. nr. 324/2019. Modalitatea de prezentare și de informare a autorităților publice locale cu privire la activitatea de asistență medicală comunitară este stabilită prin normele metodologice aprobate prin H.G. nr. 324/2019.

Standardele minime de dotare pentru activitatea de asistență medicală comunitară sunt cele stabilite în anexele la Normele metodologice de aplicare a OUG nr. 18/2017, aprobate prin H.G. 324/2019.

Ministerul Sănătății monitorizează, analizează și evaluează periodic și ori de câte ori este nevoie serviciile furnizorilor de asistență medicală comunitară, prin intermediul direcțiilor de sănătate publică județene pentru analiza eficienței și eficacității acestor servicii în scopul adaptării activității de asistență medicală comunitară la nevoile de sănătate ale membrilor comunității, în special cele ale persoanelor vulnerabile, pentru îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate și a indicatorilor stării de sănătate a acestora.

Ministerul Sănătății exercită controlul privind respectarea legislației specifice organizării, funcționării și finanțării activității de asistență medicală comunitară.

3. ALTE DISPOZIȚII

3.1. RESPONSABILITĂȚI

- a) Răspunde de realizarea la timp întocmai a atribuțiilor ce le revin potrivit legii, a programelor aprobate sau dispuse expres de conducerea instituției de raportarea asupra modului de realizare a acestora;
- b) Răspunde, potrivit dispozițiilor legale, de corectitudinea și veridicitatea datelor, informațiilor, măsurilor sancțiunilor stipulate în documentele întocmite.
- c) Respectă documentația sistemelor de management conform standardelor.

3.2. AUTORITATE

- a) Reprezintă și angajează instituția numai în limita atribuțiilor de serviciu și a mandatului care i s-a încredințat de către conducerea acesteia;
- b) Se preocupă permanent de perfecționarea pregătirii profesionale;
- c) Propune proceduri de uz intern pentru eficientizarea activității compartimentului sau instituției, în general;
- d) Semnalează medicului coordonator și conducerii instituției orice probleme deosebite legate de activitate, despre care ia cunoștință în timpul îndeplinirii sarcinilor sau în afara acestora, chiar dacă nu vizează direct domeniul în care are responsabilități și atribuții.

3.3. ADMINISTRAREA RESURSELOR FINANCIARE

- 1) Resursele financiare sunt asigurate de la bugetul de stat și bugetul local al comunei OBOGA.
- 2) Finanțarea cheltuielilor se asigură prin bugetul comunei OBOGA, cu respectarea prevederilor art. 2-3 din O.U.G. nr. 162/2008, privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 11 din H.G. nr. 56/29.01.2009, de aprobare a Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. 162 / 2008.
- 3) Cheltuielile cu medicamente și materiale sanitare conform baremului de dotare a cabinetelor medicale din unitățile de învățământ de stat autorizate/acreditate stabilit în Ordinul nr.1668/2011, pentru aprobarea Metodologiei privind examinarea stării de sănătate a preșcolarilor și elevilor din unitățile de învățământ de stat particulare autorizate/acreditate, privind acordarea asistenței medicale gratuite și pentru promovarea unui stil de viață sănătos, se asigură prin transfer de la bugetul de stat către bugetul local al comunei OBOGA.
- 4) Angajarea și efectuarea cheltuielilor se aprobă de către ordonatorul principal de credite, numai cu viza prealabilă de control financiar preventiv, conform legii.
- 5) Finanțarea cheltuielilor de personal pentru asistenții medicali comunitari precum și a cheltuielilor determinate de aplicarea standardelor minime de dotare se asigură din transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale, prin bugetul Ministerului Sănătății, în limita creditelor bugetare aprobate cu această destinație și a normativului de personal aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 459/2010 pentru aprobarea standardului de cost/an pentru servicii acordate în unitățile de asistență medico-socială și a unor normative privind personalul din unitățile de asistență medico-socială și personalul care desfășoară activități de asistență medicală comunitară, cu modificările ulterioare.
- 6) Autoritățile deliberative ale administrației publice locale la propunerea autorităților executive, pot aproba suplimentarea din veniturile proprii ale bugetelor locale a finanțării cheltuielilor de personal și pot aproba angajarea și a altor categorii educaționale, cu asigurarea finanțării cheltuielilor acestora din bugetul local respectiv.
- 7) Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de asigurarea spațiului, precum și a bunurilor și serviciilor necesare întreținerii și funcționării activității de asistență medicală comunitară, în condițiile legii și în limitele resurselor umane și financiare existente.